

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

LEA VUKOJEVIĆ

**RUKOMET KAO DIO TURISTIČKE PONUDE
GRADA KOPRIVNICE**

ZAVRŠNI RAD

ČAKOVEC, 2015. godina

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
MENADŽMENT TURIZMA I SPORTA

LEA VUKOJEVIĆ

**RUKOMET KAO DIO TURISTIČKE PONUDE
GRADA KOPRIVNICE**

**HANDBALL AS A PART OF THE TOURIST OFFER
OF THE CITY KOPRIVNICA**

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

Doc. dr. sc. Nevenka Breslauer, prof.v.š.

ČAKOVEC, 2015. godina

SAŽETAK

U ovom radu iznosi se i analizira tema povijesti grada Koprivnice, točnije turistička ponuda grada te povijest rukometa i rukometna ponuda u gradu Koprivnici. Sve zajedno obuhvaćeno je u jednu cjelinu koja iznosi podatke i objašnjenja turističke ponude u sklopu rukometnih aktivnosti u gradu. Povijest grada Koprivnice seže još u srednji vijek, najprije kao trgovišta, a potom kao grada. Koprivnica je nastala zbog povoljnog prometno–geografskog položaja - 1870. godine izgrađena pruga od Budimpešte, kroz Koprivnicu, do Rijeke. Dugogodišnja povijest grada doprinijela je razvitku turizma i turističke ponude grada pa tako i grad Koprivnica kroz manifestacije pokušava očuvati povijest te ju približiti turistima, odnosno građanima. Uz turizam, grad ima i odličnu sportsku infrastrukturu, mnogo različitih sportova i mnogo sudionika u sportu. Rukometni klubovi u Koprivnici bilježe najveća dostignuća u gradu i državi te je do dana današnjeg Koprivnica poznata kao rukometni grad, što je opisano u daljnjem tekstu. Veliki rukomet u Koprivnici se igrao do 1954. godine, a nakon toga je počela revolucionarna promjena uvođenjem malog rukometa, kojeg su počeli igrati muškarci, a u listopadu 1955. godine i žene. Prva službena utakmica muškaraca bila je u listopadu 1954. godine, dok su žene svoju prvu službenu utakmicu odigrale u travnju 1956. godine.

Svrha ovog rada je prezentirati bogatu turističku i sportsku ponudu grada Koprivnice te analizirati mogućnosti poboljšanja turističke i sportske infrastrukture i povećanje broja posjetitelja u gradu Koprivnici.

Ključne riječi:rukomet, turizam , turistička ponuda , Koprivnica

Sadržaj

Sažetak

1. Uvod	3
2. Grad Koprivnica	4
2.1. Geografski položaj	4
2.2. Povijest grada Koprivnice	5
2.3. Sportska infrastruktura u Koprivnici	6
3. Rukomet u Koprivnici	7
3.1. Povijesni razvoj rukometa	8
3.2. Rukometna događanja i manifestacije	11
3.2.1. Svjetsko juniorsko prvenstvo U20 u Koprivnici 2014. godine	12
3.2.2. Ženska rukometna reprezentacija - kvalifikacijska utakmica	13
3.2.3. Muška rukometna reprezentacija - kvalifikacijska utakmica	13
3.3. Najznačajniji rukometni turnir	14
4. Turizam u Koprivnici	17
4.1. Turistička događanja i manifestacije u Koprivnici	21
4.2. Sportski turizam u Koprivnici	26
5. Analiza i mogućnosti razvoja turizma i sportskog turizma u Koprivnici	28
6. Zaključak	33
7. Literatura	35
8. Popis ilustracija	37
Popis slika	37
Popis tablica	37

1. Uvod

Turizam je u današnje vrijeme jedna od najbrže rastućih industrija u svijetu. Turistička populacija ima sve veća očekivanja od turističkog proizvoda, ali i očekuje jedinstven turistički doživljaj. Turistička ponuda i potražnja bilježe stalan porast te ponuđač (u daljnjem tekstu grad Koprivnica) svake godine proširuje i obogaćuje svoju turističku ponudu.

Ovim radom prikazana je povijest grada Koprivnice te rukometna događanja u gradu koja su povezana s turističkom ponudom grada Koprivnice. Kroz povijest grad Koprivnica je uvijek bila i ostala križište važnih putova kojima prolaze roba i ljudi. Važnost tog smjera dokazuju makadamske ceste koje su izgrađene već u 17. stoljeću, a u 20. stoljeću i asfaltne ceste. Najveći turistički događaj u Koprivnici je Renesansni festival koji svake godine ima sve više sadržaja i sve više posjetitelja. Grad Koprivnica je rukometni grad pa je tako imao čast ugostiti mušku i žensku reprezentaciju hrvatske te je bio suorganizator na svjetskom juniorskom prvenstvu za žene, što je sve detaljno opisano u daljnjem tekstu.

2. Grad Koprivnica

Koprivnica je najvažnije naselje u Podravini od srednjeg vijeka: najprije poznato kao trgovište, a potom kao grad. U „podravsku metropolu“ Koprivnica je izrasla zbog povoljnog prometno-geografskog položaja. U grad Koprivnicu spadaju i prigradska naselja Herešin, Starigrad, Draganovec, Jagnjedovec, Kunovec-Breg, Štaglinec, Reka i Bakovčice. Grad Koprivnica bilježi 30.854 stanovnika. Kroz grad prolazi istoimeni potok po kojem je Koprivnica dobila ime.

2.1. Geografski položaj

Grad Koprivnica je u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, u Podravini. Smještena je 50 kilometara jugoistočno od Varaždina te 85 kilometara sjeveroistočno od Zagreba. Od pamtivijeka je Koprivnica križište važnih putova kojima kolaju roba i ljudi – longitudinalne ceste nizinom Drave i transverzalnog smjera iz Ugarske preko niskih Lepavinskih vrata u Hrvatsku. Na kontaktu dravske nizine i idiličnih brežuljaka Bilogore, Kalnika i Topličke gore prolazila je glavna putna veza već u rimsko doba (od Ptuja prema Osijeku). Važnost tog smjera potvrdile su makadamske (od 17. st.) i asfaltne ceste (u 20. st.). Prva izravna željeznička veza Budimpešte s Rijekom građena je kroz grad Koprivnicu (1870.), a kasnije je pruga položena i duž Drave, od zapada prema istoku.

Koprivnica već u srednjem vijeku postaje sjedište velikog i važnog puta iz Bilogore te se gradi tipična srednjovjekovna brdska utvrda Kamengrad, čije zidine i danas postoje nadomak Starigrada pokraj Koprivnice. Malo sjevernije, kao nizinska fortifikacija nastala je srednjovjekovna utvrda na tlu današnje Koprivnice. Veliko koprivničko vlastelinstvo protezalo se od obronaka Bilogore sve do niskih šumskih polja Drave. Uz utvrđeni grad i feudalno središte ubrzo se razvija trgovačko-obrtničko podgrađe koji pruža svoje središnje funkcije širem području između Varaždina na zapadu, Virovitice na istoku, Kanjiže (Nagykanizse) na sjeveru i Križevaca na jugu. (dr. Feletar i sur., 2012.).

2.2. Povijest grada Koprivnice

U kasnom srednjem vijeku hrvatsko-ugarski kraljevi najvažnijim naseljima davali su povlašteni status slobodnoga kraljevskoga grada. Kralj Ljudevit I. (Ludovik I.) dao je Koprivnici povlastice slobodnog kraljevskog grada 4. studenog 1356. godine. Zahvaljujući povlasticama grad bilježi brži gospodarski razvoj u kojem je već potkraj 13. stoljeća osnovan franjevački samostan. Normalni razvojni povijesni slijed prekinut je prodorima Osmanlija s istoka već od 15., a osobito u 16. i 17. stoljeću. Najveća tvrđava i središte obrane izgrađena je u Koprivnici. Tako je Koprivnica postala prije svega vojni grad, iako su se sve građanske funkcije slobodnog kraljevskog grada kontinuirano čuvala. Po uzoru na slične renesansne tvrđave koprivnička nizinska fortifikacija dobila je oblik nepravilne zvijezde s dubokim opkopima i revelinama te visokim zemljanim bedemima na kojima su bile postavljene hrastove palisade. U svakom kutu utvrde bile su sagrađene posebne zemljane široke utvrde ili bastioni. Unutrašnjost utvrde imala je uglavnom plansku šahovsku strukturu – sa središnjim trgom, širokom glavnom ulicom te većim brojem vojnih, upravnih i crkvenih zdanja. Kada su se Osmanlije povukle na Savu (Srijemsko-karlovačkim mirom 1699.), počela je puna građanska obnova Koprivnice. Prostornu reorganizaciju vojne granice provela je carica Marija Terezija polovicom 18. stoljeća. Kada sjedište generalata prelazi iz Koprivnice u novosagrađeni Bjelovar (1765.), Koprivnica je konačno izuzeta iz jurisdikcije vojne granice. U doba baroka nastavlja se brža građanska i trgovačko-obrtnička obnova grada. (dr. Feletar i sur., 2012.).

Stara gradska jezgra, koja i danas postoji u Koprivnici, formirana je uglavnom u doba baroka i historicističkih stilova od 17. do početka 20. stoljeća. Koprivnica je postala najrazvijenije trgovačko i obrtničko središte Podravine, s utjecajem svojih gradskih funkcija i na šire područje sjeverne Hrvatske i južne Ugarske. Zgrade su uglavnom srušene te su u historicizmu 19. stoljeća i početka 20. stoljeća sagrađene nove, koje postoje i danas. Središte gospodarskih aktivnosti i društvenog života seli se izvan vojne utvrde te počinje u predgrađu na Piazza, Florijanskom trgu i pod

Piquom, gdje se otvaraju brojne trgovačke radnje i razvija se obrt. Novonastali centar sagrađen je oko velikih zemljanih bedema koji su bili okruženi močvarnim opkopima. Krajem 19. stoljeća zaravnati su zemljani bedemi i opkopi te je na njihovom mjestu, u središtu grada, uređen klasičan gradski park. Ostaci renesansnih bedema i opkopa očuvani su samo na jugoistočnom dijelu grada. Nakon gradnje željezničke pruge (1870.) Koprivnica se sve brže širi izvan stare gradske jezgre, a tijekom 20. stoljeća postaje moderan srednjoeuropski grad. (dr. Feletar i sur., 2012.).

Slika 1. Centar grada u 20. stoljeću

Izvor: www.komunalac-kc.hr

2.3. Sportska infrastruktura u Koprivnici

Koprivnica kao sportski grad, za sportske i rekreativne aktivnosti na raspolaganju ima gradski stadion, nekoliko sportskih dvorana, gradske bazene, atletske staze, teretane i slične objekte za korištenje u svrhu sporta. Koprivnica može ponuditi mnogo sportova, poput nogometa, odbojke, košarke, tenisa, kuglanja, atletike, šaha, hrvanja, boksa, sportskog ribolova, do onih modernijih kao što su karting, ronjenje, triatlon, ples i slično. U Koprivnici je najpoznatiji ženski rukomet – rukometašice Ženskog rukometnog kluba Podravka Vegeta dugogodišnje su prvakinje države, a 1996. godine su bile i prvakinje Europe. Dobro izgrađena sportska infrastruktura uz pogodni geografski i reljefni položaj omogućuju različite sportske i rekreativne aktivnosti za sve dobne skupine. Koprivnica je grad s najviše uređenih biciklističkih staza (prvi u ovom dijelu Europe), uz širu okolicu i u odnosu na ukupnu dužinu gradskih ulica, bilježi više od 100 kilometara staze.

3. Rukomet u Koprivnici

Rukomet u Koprivnici igra se više od 60 godina. Začeci malog, danas poznatog rukometa, sežu u daleku 1954. godinu, a prije toga igrao se veliki rukomet. Na nivou grada prvo su počeli igrati muškarci, a u listopadu 1955. godine i žene.

Prva muška rukometna utakmica, koja je i službeni datum početka djelovanja muškog rukometa u Koprivnici, odigrana je u listopadu 1954. g. između gimnazijskih ekipa Koprivnice i Virovitice. Igrače je okupio i ekipu vodio nastavnik tjelesnog odgoja Ivan Kušek. Nakon odigrane prve utakmice povećan je interes za rukometom te je bilo formirano nekoliko ekipa. Rukometaši Koprivnice bili su uključeni u službeno natjecanje 1955. godine i natječu se sve do danas, tj. više od pola stoljeća. Prvi rukometaši bili su: Ivo Kušek, Branko Gabaj, Ivica Belec, Jure Bujan, Miljenko Despenić, Željko Ivančić, Đuro Križan, Branko Ljubić, Vladimir Kuzel, Vojo Karlović, Pavao Kanižaj, Zvonko Mikulek, Borivoj Milivojević, Vlado Pavša, Ivica Špičko, Zlatko Špoljar, Miloš Usorac, Branko Županić, Nikola Jankulovski i Bogdanić.

Slika 2.

Prva rukometna utakmica u Koprivnici između gimnazijalaca iz Virovitice i Koprivnice

Izvor: <http://www.rskkz.hr>

Prva utakmica u povijesti ženskog kluba odigrana je 4. prosinca 1955. u Koprivnici, gdje su se u prijateljskom susretu sastali RK Ivo Marinković – RK Grafičar Bjelovar sa konačnim rezultatom 7:4. Sastav koji je tom prilikom nastupao za RK Ivo Marinković Koprivnica i postigao pogotke: Barica Tkalčić, Ana Čižmešija 2,

Ljiljana Mišić 3, Anka Kotarac, Anđelka Belec 2, Barica Erdec, Radmila Marković, Višnja Tot, Ruža Lukša, Dušanka Radmilović, Višnja Špoljar. Trener ekipe: Vinko Zember.

Slika 3. Prva fotografija koprivničkih rukometašica snimljena 1955. godine

Izvor: <http://www.rskkz.hr>

3.1. Povijesni razvoj rukometa

Najznačajnije razdoblje razvoja rukometa u Koprivnici i okolici je u razdoblju od 1960. do 1976. godine. U Koprivnici djeluju dva muška kluba (Partizan i Lokomotiva).

Sustav natjecanja tijekom proteklog razdoblja mijenjao se ovisno o mnogim stvarima uz razvoj sporta, tako da se klub natjecao u različitim ligama i područjima. Zapaženi rezultati ostvareni su u razdoblju 1971. – 1976. godine kada se klub natjecao u Jedinstvenoj hrvatskoj ligi i kada je 1973/1974. osvojio 4. mjesto što jasno govori o kvaliteti. Tijekom rukometne sezone 1999. g. rukometaši su se plasirali u jedinstvenu 1. B. ligu, zauzeli 7. mjesto i bili nadomak ulasku u 1.A. ligu. Kroz dugih pola stoljeća rukometnim igralištima prošlo je mnogo generacija Koprivničanaca i sportaša iz okolnih mjesta, nekoliko tisuća mladih kojima je ovaj sport i klub predstavljao svojevrsni odgoj i zdravo usmjerenje na temeljima sportskog amaterizma i ljudskih vrijednosti usmjerenih kroz sportsko nadmetanje.

Takvo opredjeljenje članovi i igrači kluba najbolje su pokazali u najtežim trenucima stvaranja samostalne Hrvatske. Naš vrsni rukometaš Goran Vrbošić – Vrba dao je svoj život za ostvarenje ideala mnogih generacija. U spomen i čast na G. Vrbošića, klub svake godine organizira Memorijalni turnir.

Godine 1958. na Gradskom stadionu u Koprivnici otvoreno je novoizgrađeno lešnato rukometno igralište. Dolaskom profesora Josipa Samaržije za ženskog trenera 1960. godine, započinje sustavni i kvalitetniji stručni rad, koji je iz sezone u sezonu pokazivao napredak u igri i klub je postizao sve bolje rezultate. Pod njegovim vodstvom 1960. godine Partizan je bio treći u finalu prvenstva Hrvatske. 1960./61. i 1961./62. godine RK Partizan bio je prvak Hrvatske i sudjeluje u kvalifikacijama za Prvu ligu, ali zbog nedostatka iskustva i pomanjkanja sportske sreće, igračice RK Partizan nisu uspjele u kvalifikacijama izboriti ulazak u Prvu saveznu ligu. Treće kvalifikacije odigrane 27. lipnja 1964. u Koprivnici završile su uspješno i rukometašice RK Partizan plasirale su se u Prvu saveznu rukometnu ligu na ogromnu radost vjernih navijača.

Sudjelovanje u najvišem rangu natjecanja višestruko je povećalo troškove kluba. Pokroviteljstvo nad ženskim rukometnim klubom preuzela je poznata tvornica prehrambenih proizvoda Podravka iz Koprivnice, a klub mijenja ime u RK Podravka, ime koje s ponosom nosi sve do današnjih dana. U svojoj prvoj prvoligaškoj sezoni 1964./65., pod vodstvom trenera Josipa Samaržije, Podravka je zauzela peto mjesto od deset ekipa. Sljedeće sezone (1965./66.) RK Podravka osvojila je naslov prvakinja bivše Jugoslavije. Igralo se na novoizgrađenom asfaltnom igralištu s rasvjetom na Gradskom stadionu.

Državne prvakinja, igračice Podravke, po prvi put su izašle na međunarodnu scenu, a u prvome kolu Kupa europskih prvakinja u obje utakmice bile su bolje od prvakinja Nizozemske, Swifta iz Roermonda. Obje „domaće“ utakmice Podravka je igrala u ljubljanskom Tivoliju, jer tih godina u Hrvatskoj nije bilo adekvatne sportske dvorane (Domović, 2000.).

U sezoni 1966./67. RK Podravka je drugi put za redom prvak države. U te dvije sezone nitko od 11 klubova Prve lige nije uspio osvojiti ni bod u Koprivnici te su

zbog nepobjedivosti navijači teren u Koprivnici prozvali Maracana. Grad je postao poznat širom države i prozvan je gradom „juha i rukometa“.

U sezoni 1967./68. RK Podravka na 2. mjestu u državi. Sljedeće sezone (1968./69.) Podravka je osvojila 3. mjesto u Prvoj ligi. Pomoćnikom trenera Josipa Samaržije 1969. godine imenovan je Dieter Benotić. Te sezone (1969./70.) RK Podravka na 3. je mjestu u državi. Naredne sezone, osvojeno je 2. mjesto, ali nakon 10 uspješnih sezona, dolazi do razlaza Podravke i trenera Josipa Samaržije (tri kola prije završetka sezone 1970./71.). Ekipu je zadnja tri kola vodio Dieter Benotić.

Nakon osam prvoligaških sezona, RK Podravka je zauzela 11. mjesto i ispala iz Prve lige pod vodstvom trenera Dietera Benotića. Nakon dvije godine, u sezoni 1974./75., ponovo se vratila u prvoligaško društvo. U svibnju 1975. godine otvorena je sportska dvorana u Koprivnici tako da su igračice RK Podravke konačno stekle normalne uvjete za rad. Iste sezone Podravka je ponovo ispala iz Prve lige u koju se vratila u sezoni 1979./80. Dvije sezone RK Podravka je igrala u 1. ligi da bi u sezoni 1981./82. opet ispala. Sljedećih deset godina nastupala je s promjenjivim uspjehom u Drugoj ligi da bi u sezoni 1989./90. opet postala prvoligaš (povratak trenera prof. Josipa Samaržije, nakon 18 godina). Nakon sezone 1990./91. i raspada bivše države, Hrvatski rukometni savez oformio je Hrvatsku rukometnu ligu te svoja natjecanja, prvenstvo i kup.

U prvoj sezoni (1991./92.) nastupanja u Hrvatskoj rukometnoj ligi RK Podravka je zauzela treće mjesto, da bi od sezone 1992./93. pa sve do današnjih dana, uključujući sezonu 2014./2015. dvadeset jedan (21) put osvojila naslov prvakinja Hrvatske, dok je naslov prvakinja u Kupu Hrvatske osvajala 20 puta.

Dvije sezone, 1991./92. i 1992./93. Podravka je nastupala u Kupu pobjednica kupova, a od sezone 1993./94., pa do sezone 1999./2000. sedam sezona u Kupu europskih prvakinja, odnosno svih sedam puta bila je sudionik Eurolige. U sezoni 1994./95. izboreno je finale Kupa europskih prvakinja, a sezone 1995./96. u prvoj utakmici velikog finala koji je odigran u Beču, RK Podravka poražena je rezultatom 17:13. U uzvratnoj utakmici u Koprivnici pobijeđen je Hypo Nö rezultatom 25:20 i RK Podravka je postala prvak Europe. Te sezone osvojen je i Superkup, koji je u

rujnu 1996. odigran u Koprivnici, a nastupili su: RK Podravka kao prvak Europe, Lützellinden iz Njemačke, pobjednik Kupa kupova, Debrecen iz Mađarske, pobjednik Kupa EHF-a i Silcotub iz Rumunjske, pobjednik Kupa gradova. Ta sezona može se smatrati najuspješnijom u bogatoj povijesti kluba. Od osnutka Hrvatske rukometne lige 1991. godine do 2000. godine rukometni klub Podravka odigrao je 217 prvenstvenih utakmica ostvarivši 204 pobjede, 4 neodlučena rezultata i 9 poraza. Samim time vidljiva je dominacija Podravke u Hrvatskom rukometu.

Rukometni klub Podravka je dobitnik velikog broja nagrada i priznanja: državna nagrada za sportska dostignuća „Franjo Bučar“, priznanje Hrvatskog olimpijskog odbora kao najbolja ženska ekipa u Hrvatskoj 1996., u velikoj anketi lista „Sportske novosti“ Podravka je proglašena za ekipu godine, a dobitnik je i Plakete Grada Koprivnice (višestruko) te mnogih drugih nagrada i trofeja koji čine bogatu prošlost kluba (Domović, 2000.).

Rad s mladima tradicija je muškog i ženskog rukometnog kluba. Svake se godine okupljaju nove generacije djece te im se nastoji kroz „Školu rukometa" pružiti što više rukometnog znanja, sportskog odgoja i zdravih pogleda na sam sport i život općenito. U „školu rukometa" prosječno se uključuje 150 do 200 djece u dobi od 7-16 godina.

3.2. Rukometna događanja i manifestacije

Rukomet kao jedan od najpopularnijih sportova u Koprivnici, uz svoje izuzetne uspjehe u natjecateljskim prvenstvima organizira niz značajnih i popularnih rukometnih događanja i manifestacija koje okupljaju veliki broj rukometnih klubova, navijača i poklonika rukometa. Neka od najznačajnijih rukometnih događanja bila su:

3.2.1. Svjetsko juniorsko prvenstvo U20 u Koprivnici 2014. godine

U Koprivnici je igralo 8 ekipa po skupinama, razigravanju i završnici, tako da je ona bila centar svih događanja. Titulu svjetskih prvakinja osvojila je reprezentacija Koreje, dok su rukometašice Hrvatske reprezentacije završile na desetom mjestu.

Slika 4. Svjetske juniorske prvakinje

Izvor: <http://koprivnica.hr>

Grad Đurđevac je bio jedan od organizatora svjetskog prvenstva pa je u sklopu Picokijade 2014. bilo otvorenje turnira na kojem su sudjelovale sve ekipe i njihove delegacije te su tako upoznale jedinstven događaj u Koprivničko-križevačkoj županiji. Na velikoj pozornici Starog grada potpredsjednik Svjetske rukometne federacije Mansour Arema proglasio je prvenstvo otvorenim.

Sudionicima svjetskog prvenstva ponuđen je posjet Podravskim motivima, kulturnoj manifestaciji koja se održavala u vrijeme prvenstva, kao i mogućnost korištenja Gradskih bazena Cerine za relaksaciju i odmor. Organizirana je posjeta galeriji naivne umjetnosti u Hlebinama, a u društvenom domu upoznavanje sa starim običajima i hranom te ples u narodnim nošnjama.

IHF je imao postavljene kriterije oko svih organizacijskih segmenata, tako je bilo i sa smještajem. Hotel Podravina u Koprivnici nije zadovoljio kriterije vezane uz smještaj nadolazećih ekipa te je smještaj bio organiziran u Đurđevcu, u hotelu Picok i Ludbregu u hotelu Amalija.

Grad Koprivnica navijačima ekipa je ponudila smještajne kapacitete u hotelu Podravina. Pripremljene su prigodne brošure što posjetiti u gradu i gdje jesti, koje su se nalazile u hotelu i na promotivnom štandu na ulazu u dvoranu. Ispred dvorane nalazio se promotivni štand gradske i županijske turističke zajednice na kojem su se mogli kupiti suveniri i promotivni materijali te su na samoj završnici postavljeni štandovi s pićem i hranom ispred dvorane.

3.2.2. Ženska rukometna reprezentacija - kvalifikacijska utakmica

Kvalifikacijska utakmica Hrvatske ženske rukometne reprezentacije protiv reprezentacije Švedske odigrana je u Gimnaziji Fran Galović u Koprivnici, 7. lipnja 2015. godine. Nažalost, reprezentacija Hrvatske je izgubila sa jednim pogotkom razlike (23:24). U centru grada organizirana je prezentacija streethandballa i najava utakmice te druženje reprezentativki s građanima. U sklopu druženja, najmlađi zaljubljenici u rukomet zaigrali su streethandball i nakratko imali priliku zaigrati rukomet s hrvatskim reprezentativkama. Rukometašice su se družile s navijačima, dijelile autograme i majice, podržale najmlađe da treniraju rukomet te su još jednom pozvale sve da ih u što većem broju dođu podržati u borbi za Svjetsko prvenstvo u Danskoj.

3.2.3. Muška rukometna reprezentacija - kvalifikacijska utakmica

Povodom 60 godina muškog rukometa organizirana je svečanost u dvorani Doma mladih, nastupio je Twirling klub te Baletna škola, nakon čega je slijedila svečana sjednica s podjelom spomenica. U centru grada, ispred Galerije Koprivnica, organizirano je okupljanje i razgledanje izložbe fotografija „Sjećanje na početke muškog rukometa u Koprivnici“.

U dogovoru s Hrvatskim rukometnim savezom i Rukometnim klubom Koprivnica, u jutarnjim satima u centru Koprivnice okupila se kompletna hrvatska rukometna reprezentacija: igrači, stručni stožer i čelnici HRS-a te su obišli u Galeriji Koprivnica izložbu o počecima muškog rukometa u Koprivnici, a nakon toga na Zrinskom trgu su se družili s građanima, fotografirali se i dijelili promidžbene materijale te ih pozvali na kvalifikacijsku utakmicu s Nizozemskom.

Slika 5.Reprezentativci Hrvatske u druženju s građanima

Izvor: <http://www.hrs.hr>

3.3. Najznačajniji rukometni turnir

Memorijalni turnir Josip Samaržija Bepo, u organizaciji Ženskog rukometnog kluba Podravka Vegeta, igra se svake godine u čast Josipa Samaržije, nekadašnjeg trenera i pokojnog muža nekadašnje igračice Ane Samaržije, koji je postavio temelje današnjeg kluba. Do danas je održano deset turnira te svake godine turnir ima sve jače ekipe i sve veći odaziv navijača koji na turnir dolaze iz svih krajeva regije bodriti svoje igračice. Oni su ujedno i turisti u Koprivnici koji svojim dolaskom upotpunjuju proračun grada Koprivnice.

Sport je javno dobro, a istovremeno i ekonomska kategorija te je logično da ga zajednica, županija ili država potiče i sufinancira. Za ostvarivanje javnog interesa u sportu na razini države se osigurava realizacija zadataka od zajedničkog interesa, a na razini lokalne zajednice neposredno se ostvaruju zadatci koji su od javnog interesa. Polazeći od važnosti sporta za zdravlje nacije, socijalnu integraciju, međunarodni prestiž i afirmaciju, nacionalni ponos, osjećaj pripadnosti, moral i druge vrijednosti od općeg interesa, u želji da se, ne samo održe, već i otvore nove perspektive razvoja sporta, neophodno je da država sudjeluje u stvaranju sporta. Zato bi dobro osmišljenim sustavom uređivanja stručnih, organizacijskih i upravljačkih zadataka, kako na lokalnoj tako i na državnoj razini, sport trebao postati važan faktor svijesti pojedinaca o zdravlju, odnosno važan čimbenik

prevencije zdravlja i socio-patoloških pojava među mladima. Također, treba istaknuti kako postizanje međunarodno priznatih rezultata doprinosi međunarodnoj promociji države, odnosno vrhunski sportski uspjeh u razvijenom svijetu ima posebnu proizvodnu cijenu. (Jović M., 2010.).

Organizaciju međunarodnog rukometnog turnira „Josip Samaržija Bepo“ sufinanciraju sponzori te Zajednica sportova Koprivničko-križevačke županije, koji su prepoznali značajke turnira za grad Koprivnicu i za cijelu Republiku Hrvatsku. Turnir „Josip Samaržija Bepo“ najjači je turnir u ženskom rukometu u Hrvatskoj. Svake godine organizatori se potrudu pridobiti najjače ekipe iz Europe, proširiti popratne sadržaje turnira te tako privući sve veći broj posjetitelja.

Tablica 1. Prikaz planiranih troškova za turnir „Josip Samaržija Bepo“

Opis prihoda	Iznos u kunama
Prihodi od sponzora	51.000,00
Prihodi od zajednice sportova Koprivničko-križevačke županije	15.000,00
Prihodi ukupno	66.000,00

Izvor: Rukometni klub „Podravka Vegeta“

Tablica 2. Prikaz rashoda za turnir „Josip Samaržija Bepo“

Opis rashoda	Iznos u kunama
Troškovi organizacije i provedbe manifestacije	50.000,00
Troškovi suđenja	5.000,00
Troškovi prijevoza	1.000,00
Ostali troškovi	10.000,00
Rashodi ukupno	66.000,00

Izvor: Rukometni klub „Podravka Vegeta“

Tradicionalno, najboljoj ekipi turnira, nekadašnja igračica Podravke gospođa Ana Samaržija uručuje pobjednički pehar. Ona je u samom nastajanju velike Podravke imala vrlo zapaženu ulogu.

Slika 6. Predsjednica nadzornog odbora RK Podravka s.d.d., Olivija Jakupec predaje cvijeće Ani Samaržiji

Izvor: www.rk-podravka.hr

Rukometni turnir i Renesansni festival održavaju uvijek u isto vrijeme već desetu godinu za redom, stoga svi posjetitelji turnira mogu uživati u renesansi i obratno, svi posjetitelji Renesansnog festivala mogu uživati u vrhunskom rukometu. Pozitivna stavka je to da se dvorana nalazi u blizini sajmišta, gdje se održava festival pa posjetitelji imaju turističku i sportsku ponudu na istom mjestu.

Rukometašice Ženskog rukometnog kluba Podravka Vegeta svake godine sudjeluju u Renesansnom festivalu noseći renesansne haljine i promovirajući grad Koprivnicu i samu turističku manifestaciju.

Slika 7. Rukometašice Podravke sudjeluju na Renesansnom festivalu

Izvor: <http://www.rk-podravka.hr/zivot-kluba>

4. Turizam u Koprivnici

Grad Koprivnica i gradske znamenitosti privlače turiste i posjetitelje svojom raznolikom ponudom, zanimljivim povijesnim događajima i bogatim prirodnim resursima. Osobitu pozornost privlači stara jednokatna barokna zgrada, gradska vijećnica (kasnije sud, a danas Muzej grada Koprivnice) koja je građena poslije velikog požara 1736. godine. Najatraktivnije je središte starog podgrađa – danas Zrinski, Jelačićev i Florijanski trg, gdje je povezana skupina (uglavnom) jednokatnih zdanja – od baroka sve do secesije. Vrijedno je zdanje nova gradska vijećnica koja dominira Zrinskim trgom, a kamen temeljac za ovo zdanje položio je ban Josip Jelačić 1856. te je do 1892. godine to bila pučka škola, a danas je vijećnica. Ispred vijećnice je poznati spomenik biciklu. Uz glavni trg, uređen je na nekadašnjim opkopima i bedemima znameniti koprivnički gradski park, čiji začetak seže još u 1856., ali je u oblikovanju parka krajem 19. stoljeća najveću zaslugu imao gradski vrtlar Dragutin Ruhl. Drveni paviljon iz 1896. djelo je stolara Antuna Rogine, a u parku je i poznata skulptura Josipa Fluksija „Buđenje“. Koprivnički

---

gradski park spada među ljepše parkove sjeverne Hrvatske. (dr. Feletar i sur., 2012.).

Okolica Koprivnice obiluje prirodnim ljepotama i povijesnim spomenicima, kao i raznovrsnim mogućnostima rekreacije. Na jugu je sjeverno pobrđe Bilogore, Kalnika i Topličke gore, idilični šumarci, šumske staze, vinogradi i starinske kleti pružaju mogućnosti šetnji, odmora i rekreacije. U Starigradu se nalaze ostatci srednjovjekovne utvrde Kamengrad, tamo je i znamenito ugostiteljstvo Podravska klet. U Jagnjedovcu i Bakovčicama razvijen je i seoski turizam. Na područja oko Rasinje na zapadu se nalazi i stari dvorac plemićke obitelji Inkey, a u Đurđevcu je najstarija sačuvana srednjovjekovna nizinska utvrda (sa znamenitom galerijom i događanjima pod nazivom „Legenda o Picokima“). Sjeverno od Đurđevca, osobito oko Molvi, nalazi se prirodni fenomen Đurđevački pijesci s posebnim zaštićenim rezervatom. U Hlebinana, Goli, Batinskoj i Gornjoj Šumi središte je poznate slikarske „hlebinske škole naive“ s bogatim galerijama (Ivan Generalić, Josip Generalić, Ivan Večenaj, Mijo Kovačić, Ivan Lacković Croata i mnogi drugi). (dr. Feletar i sur., 2012.).

Od Legrada, pa uz Dravu sve do Križnice (sjeveroistočno od Pitomače) vodi označena biciklistička staza. Taj oblik rekreacije postaje sve popularniji. Vrlo je razvijen ekološki pokret, a postoji i „Dravska liga“ koja želi Muru i Dravu sačuvati u današnjem prirodnom okruženju. Uz Dravu se za rekreaciju postoje močvarni dravski meandri, zatim nepregledni kompleksi šuma hrasta lužnjaka, od kojih je najpoznatiji Repaš. Uz stare meandre dugogodišnjim vađenjem šljunka nastala su idilična pridravska jezera na kojima su uređena kupališta te sagrađeni ugostiteljski objekti i vikendice. Najstarije i najpoznatije je jezero Šoderica koje pruža raznovrsne ljetne turističke mogućnosti. (dr. Feletar i sur., 2012.).

Čitava se gospodarstva, a time i turistički sektor, početkom 21. stoljeća nalaze pred brojnim izazovima. Premda buduća zbivanja nije moguće predvidjeti, ipak su utvrđeni izvjesni makrotrendovi koji imaju ili će bez sumnje imati važne implikacije na turizam u budućnosti. Moutinho (2005.) navodi 10 takvih trendova: globalizacija, tehnološko ubrzanje, mirnodopski rat, propast zbog duga, promijenjeno ponašanje,

poticanje rasta, „centrizam“ i očekivanja, sindrom blizine doma, usredotočenost na sebe i istraživanje.

Prema Župan, Ž., (2014.) za menadžere u turizmu je presudno znati kako odgovoriti na predstavljene izazove, kako uobličiti postojeću situaciju s trendovskim predviđanjima za budućnost u cjelovitu i jasnu stratešku viziju. Turistička destinacija je odredište putovanja i sa svojim atrakcijama predstavlja osnovu turističke ponude, odnosno turističkog proizvoda. Pod turističkom destinacijom podrazumijeva se širi, integralni prostor, koji gradi svoj turistički identitet na koncepciji kumulativnih atrakcija, koje omogućuju doživljaj i s dodatnom turističkom infrastrukturom predstavlja prostor okupljanja turista. Turistička destinacija uvjetovana je željama, sklonostima, interesima i potrebama turista. Iz navedene definicije proizlazi da je turističkoj destinaciji uz prostor i infrastrukturu svojstven i identitet koji je uvjetovan potrebama turista. Potrebno je učiniti samo mali korak da se od identiteta destinacije dođe do važnoga koncepta marke destinacije. Upravljanje markom destinacije je pristup koji se u praksi sve češće rabi, a čini se da ima važne reperkusije na strateško upravljanje turističkom destinacijom.

Tablica 3. Prikaz turističkih i sportskih događanja u Koprivnici za 2015. godinu

Turistička događanja u gradu Koprivnici	Sportska događanja u gradu Koprivnici	Mjesec
- Noć muzeja	- „Zimske bazezancije“ – igre sportsko zabavnog karaktera za djecu od 6 do 15 godina - županijsko natjecanje u plivanju za učenike osnovnih škola na bazenima Cerine	Siječanj
- Koprivnički fašnik	- Svečano proglašenje najboljih sportskih ekipa i pojedinaca u gradu Koprivnici	Veljača
- Ribolovci svome gradu - Ususret Uskrsu (izložba velikih pisanica)	- Kvalifikacijska utakmica Hrvatska – Latvija (žene, kadetkinje)	Ožujak

	<ul style="list-style-type: none"> - Međunarodni turnir u hrvanju „Zlatni pijetao“ 	
<ul style="list-style-type: none"> - Tradicija naših starih (prezentacija starih zanata) 	<ul style="list-style-type: none"> - Uskršnji turnir u košarci (ŽKK Koprivnica) - Sportske igre mladih 	Travanj
<ul style="list-style-type: none"> - Proslava 1. Svibnja - KC ROCK – CARLSBERG FEST - Dani travnjaka Koprivničko-križevačke županije 	<ul style="list-style-type: none"> - poluzavršni turnir prvenstva Hrvatske u košarci (ŽKK Koprivnica) 	Svibanj
<ul style="list-style-type: none"> - Biciklom po Podravini - Dan bicikla i biciklizma grada Koprivnice - Podravski motivi 	<ul style="list-style-type: none"> - Biciklistički maraton Koprivnica – Kalnik - Kvalifikacijska utakmica Hrvatska – Švedska (žene) - Lino višebojac 	Lipanj
<ul style="list-style-type: none"> - Iz bakine škrinje (međunarodni folklorni festival) - Dani povrća Koprivničko-križevačke županije 	<ul style="list-style-type: none"> - „Ljetne bazezancije“ – igre sportsko zabavnog karaktera za djecu od 6 do 15 godina - Turnir u rukometu na pijesku 	Srpanj
<ul style="list-style-type: none"> - Renesansni festival 	<ul style="list-style-type: none"> - Belupo triatlon - Međunarodni rukometni turnir Josip Samaržija Bepo - 60 godina ŽRK Podravka Vegeta - Lino kup (Teniski klub Koprivnica) 	Kolovoz
<ul style="list-style-type: none"> - Europski tjedan kretanja 	<ul style="list-style-type: none"> - Međunarodni rukometni turnir Braća Đelekovičan - tradicionalni biciklistički 	Rujan

	maraton Joža Horvat - međunarodni košarkaški turnir Goran Plavec	
- Galovićeve jesen	- Liga prvakinja (RK Podravka Vegeta) - Plivački kup grada Koprivnice za djecu od 7 – 14 godina	Listopad
- Dan grada Koprivnice - otvaranje klizališta u centru grada	- sportski susreti za starije osobe u Domu za starije i nemoćne osobe Koprivnica	Studeni
- Božićni sajam - Doček Nove godine (koncert na trgu)	- „Pan zimska liga“ u mini nogometu	Prosinac

4.1. Turistička događanja i manifestacije u Koprivnici

Koprivnica i okolica nude zanimljive i privlačne turističke manifestacije i događanja. Tijekom čitave godine kontinuirano se organiziraju izložbe u Gradskoj galeriji i Muzeju. Kazališne i druge kulturne priredbe održavaju se u dvorani Domoljub. Ekološke i slične izložbe i akcije, izložbe cvijeća i rukotvorina, brojne sportske priredbe iz različitih sportova i pučke etnografske svečanosti održavaju se na otvorenom prostoru ili od nekih znamenitosti Koprivnice. Grad Koprivnica tijekom zimskih mjeseci i u božićne blagdane organizira Božićni sajam, a glavna je atrakcija klizalište. Održavaju se Dani travnjaka i polja, natjecanja oldtimera, biciklijade i mnoga druga događanja. Iz tog mnoštva priredbi izdvojili smo neke najposjećenije.

Manifestacija „Galovićeve jesen“ krajem listopada sajam je pjesništva s nagradama i recitiranjem, a održava se u Koprivnici, Peterancu (rodnom mjestu Frana Galovića) i kod Galovićeve kleti na Širovicama.

Zimi je najzanimljiviji „Koprivnički fašnik“, tradicionalna povorka (u veljači) pod organizacijom Turističke zajednice grada Koprivnice. Plijeni pozornost bogatstvom maski nekoliko stotina maskirane djece iz koprivničkih vrtića i škola te skupina odraslih iz Koprivnice i prigradskih naselja. Povorka kreće ispred tvornice Podravka prema središnjem trgu gdje svaka skupina izvodi mali program nakon kojeg se održi suđenje Fašniku.

U rano proljeće, krajem ožujka ili početkom travnja, organizira se manifestacija „Ribolovci svome gradu“. Na središnjem gradskom trgu postavlja se veliki bazen s ribama koje se love udicom, organizira se natjecanje u kuhanju fiša, peku se ribe na rašljama, organiziraju se druga natjecanja, izložbe plovila i starih zanata vezanih uz Dravu itd.

Slika 8. Bazen s ribama

Izvor: <http://glaspodravine.hr>

Biciklom po Podravini ime je festivala biciklističke rekreacije, a organizira ga udruga Oldtimer klub Bciklin. Putovi biciklijade osobito su vezani uz grad i uz biciklističke staze uz Dravu. (dr. Feletar i sur., 2012.).

Povijesni Renesansni festival je povezivanje kasnosrednjovjekovnih povijesnih događaja i originalnosti Koprivnice koje se manifestiraju kroz brojne nastupajuće viteške, obrtničke i muzičke skupine iz gotovo deset europskih zemalja. Renesansni festival organizira se već desetu godinu zaredom, a svake godine ponuda je sve veća i raznolikija. Ova turističko-povijesna i edukativna manifestacija najveći je spektakl „živih slika iz prošlosti“ u ovom dijelu Europe, a svoje uporište ima u povijesnim događajima te je većina sadržaja vezana uz 15. i 16. st. kada su i nastale renesanse

fortifikacije. Renesansni festival okuplja oko 1000 originalno kostimiranih sudionika iz zemlje i inozemstva (Slovenije, Italije, Mađarske, Slovačke, Češke, Austrije, Njemačke, Rusije, Poljske). Prostor bedema prekriven je srednjovjekovnim šatorima, logorima, opsadnim spravama, kulama, a manifestacija traje četiri dana s impresivnim noćnim napadom na grad. Mnogi sudionici predstave prenoće u svojim logorima, a ostali u hotelima u blizini.

Slika 9. Obrana grada

Izvor: <http://croatia.hr/hr-HR/Aktivnosti>

Osim u scenskim prikazima srednjovjekovnog života, viteštva, opsada, glazbe, plesa, lakrdijaštva, posjetitelji mogu uživati u okusima srednjovjekovnih jela koja se pripremaju na licu mjesta i to po izvornim receptima iz davnog vremena s kraja srednjeg vijeka. Četverodnevnu manifestaciju ove je godine posjetilo 50-tak tisuća posjetitelja, a trend rasta je veći iz godine u godinu. Programi se zbivaju puna četiri dana uz konstantnu ponudu jela i pića. Partneri koji prate projekt su velike kompanije kao što su Podravka, Carlsberg, Hartman, Večernji list, INA i niz malih tvrtki i obrtnika. Velika prednost je što je u neposrednoj blizini veliki parkirališni prostor, a sama lokacija manifestacije je gotovo u centru grada, tako da se može razgledati i samo središte grada. (dr. Feletar i sur., 2012.).

Upravo je za top događaj u 2015. godini u Hrvatskoj proglašen koprivnički Renesansni festival, a osim javnog priznanja za manifestaciju međunarodnog karaktera, dobivena je i financijska nagrada od čak 200.000 kuna bespovratne potpore. Turistički stručnjaci Hrvatske prepoznali veliku međunarodnu vrijednost

manifestacije, autentičnost i bogatstvo njenih sadržaja, kompleksnost organizacije, a posebice činjenicu da ona iz godine u godinu privlači sve veći broj posjetitelja na lokaciju koja praktički nema neko turističko i ambijentalno značenje.

Podravski motivi jedna su od najvećih kulturnih manifestacija ovog dijela Europe u kojoj se događaju iznimno atraktivni i posebni sadržaji: sajam naivne umjetnosti, sajam starih obrta, folklor, sajam antikviteta i gastronomske ponude podravskog kraja. Glavni organizator Podravskega motiva je Turistička zajednica Grada Koprivnice uz potporu županijskih tvrtki i ŽK Koprivnica. Sajam naivne umjetnosti je najveći sajam naive na svijetu uz veliku prodajnu izložbu naivnog slikarstva na staklu i kiparstva u drvu. Umjetnici demonstriraju svoje vještine na licu mjesta. Manifestacija u središnjem koprivničkom gradskom parku traje tri dana. Naivno slikarstvo autohtoni je hrvatski stil koji se bavi motivima života na selu u skladu s prirodom i svim njenim ljepotama. Život je to podravskih sela, prostranih polja, šuma i oranica. Stotinjak istaknutih slikara izlaže i na licu mjesta stvara svoje slike slaveći raskoš i umjetničke dosege Hlebinske slikarske škole. *Stari obrti* najvećaje izložba starih obrta u Europi te se na Zrinskom trgu u Koprivnici prikazuju stari obrti i njihove gotovo zaboravljene vještine.

Slika 10. Izložba naivnog slikarstva

Izvor: <http://kckzz.hr/otvoreni-podravski-motivi/>

Europski tjedan kretanja održava se svake godine od 16. do 22. rujna s ciljem podizanja svijesti javnosti o poboljšanju kvalitete života stanovnika europskih gradova, potrebi primjene akcija za smanjenje zagađenja u urbanim sredinama, promociji prava na zdravi život te edukaciji građana s ciljem poboljšanja kvalitete života u gradu. Naglasak ove manifestacije je na mogućnosti, ali i obavezi utjecaja građana na oblikovanje javnih prostora, integriranim planskim pristupom koji uzima u obzir sve oblike prijevoza u gradskim i prigradskim područjima. Značajno se može "očistiti zrak" te podići kvaliteta života u urbanim područjima gdje je onečišćeni zrak i buka uzrokovana gustim prometom. Manifestacija dobiva financijsku i političku potporu od Europske komisije, a od 2002. godine održava se u razdoblju od 16. do 22. rujna. Tri organizacije, Eurocities, ICLEI – Local Governments for Sustainability i Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe, imaju ključnu ulogu u koordinaciji aktivnosti i promociji čitave manifestacije koja predstavlja odličnu platformu lokalnim vlastima za ostvarenje sljedećih ciljeva: podizanje svijesti građana o štetnosti po okoliš i kvalitetu života postojećeg načina kretanja u gradovima, promociju inicijativa i najbolje prakse povezane s održivim urbanim kretanjem, uspostavu učinkovitih partnerstava s lokalnim dionicima, naglašavanje predanosti lokalnih vlasti za uspostavu održivih prometnih politika, pokretanje novih dugoročnih politika i trajnih mjera, sudjelovanje u široj europskoj kampanji, dijeleći zajedničke ciljeve s drugim gradovima sudionicima. Svaki dan nosi novo geslo pod kojim se taj dan djeluje:

16. rujna - Dan zaštite ozonskog omotača i čiste mobilnosti

17. rujna - Dan javnog prijevoza

18. rujna - Dan bicikla i biciklizma

19. rujna - Dan CIVITAS DYN@MO

20. rujna - Grad za kupovanje i rekreaciju

21. rujna - Dan kretanja i zdravlja

22.rujna- Dan bez automobila

Slika 11. Tradicionalni biciklistički maraton

Izvor: <http://www.koprivnica.net>

4.2.Sportski turizam u Koprivnici

Sportski turizam, kao jedan od specifičnih oblika turizma, pruža određene koristi destinacijama koje ga uvrštavaju u svoje razvojne planove (Škorić S., 2008.). Razvoj sportskog turizma rezultira brojnim neposrednim i posrednim ekonomskim učincima u destinacijama poput utjecaja na motivaciju za izbor turističke destinacije, povećanje izvanpansionske potrošnje te unaprjeđenje raznolikosti i kvalitete turističke ponude i sl. Razvoj turizma, pa tako i sportskog, u destinacijama generira brojne, kako društvene, tako i ekonomske učinke. U vrijeme održavanja sportskih događaja u gradu Koprivnici, Grad i Turistička zajednica Grada Koprivnice, uključujući i Županiju koprivničko–križevačku, obogate sportski događaj popratnim turističkim sadržajima. Usklađivanjem turističkih manifestacija i sportskih događaja, možemo zaključiti da se pojavljuje definicija sportskog turizma i turističkog sporta. Sportski turisti u široj definiciji su oni posjetitelji koji dolaze u Koprivnicu s ciljem aktivnog ili pasivnog sudjelovanja na rukometnim utakmicama: dolazak sportaša na utakmicu ili sudjelovanje navijača na sportskom događaju kao promatrača. Šira definicija turističkog sporta je da se turisti pasivno ili aktivno

uključuju u sport kao sekundarnu aktivnost, što bi u ovom primjeru bilo poslovni put uz gledanje rukometne utakmice.

Razvoj sportske kulture u praksi predstavlja jedan od važnih zadataka vremena u kojem živimo. Nedovoljna sportska aktivnost može utjecati na značajan nedostatak u životu pojedinih generacija. (Jović M., 2010).

Sport je također sastavni dio institucionalnog obrazovanja. Sport potiče razvoj turizma, trgovine, sportske industrije i tako sve više povećava mogućnost zapošljavanja.

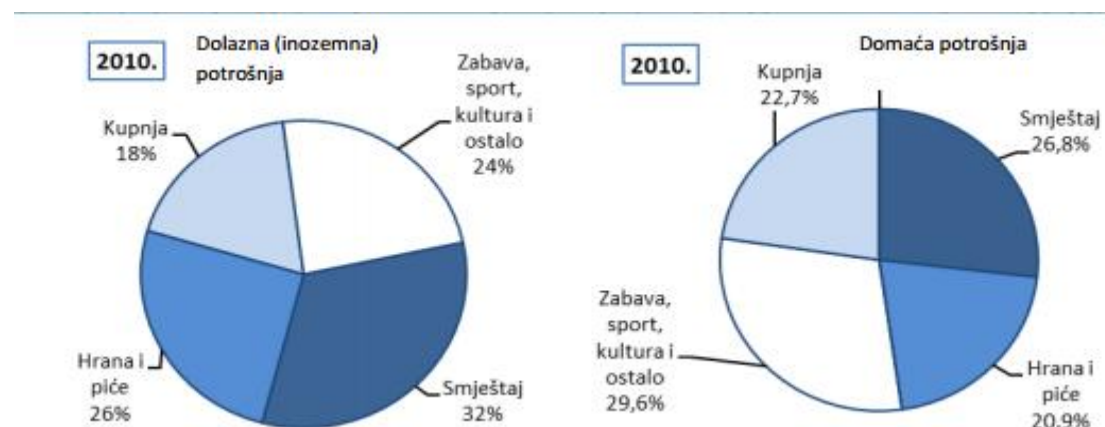
Bogata sportska infrastruktura grada Koprivnice ima mnoge sportske objekte koji su u uporabi i koriste ih mnogi klubovi i rekreativci. Sportska dvorana Srednje škole Koprivnica koju, osim što koristi škola u svrhu tjelesne i zdravstvene kulture, koriste i mnogi drugi sportski klubovi: podmladak Ženskog rukometnog kluba Podravka Vegeta te podmladak muškog Rukometnog kluba Koprivnica, Badminton klub Koprivnica te mnogobrojni rekreativci. Sportska dvorana Gimnazije Fran Galović nalazi se u sklopu gimnazije te osim što dvorana služi za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture za gimnazijalce, sjedište je Ženskog rukometnog kluba Podravka Vegeta i tamo se odigravaju sve njihove domaće utakmice. Hrvatski klub Podravka koristi dvoranu za treninge i sparinge, kao i Boks klub David. Dvorana Branimir, koja je u sklopu Osnovne škole „Antun Nemčić Gostovinski“, služi osnovnoškolcima za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture, a između ostalog tamo trenira i odigrava utakmice Ženski košarkaški klub Koprivnica. U sklopu dvorane nalaze se prostorije u kojima se za nastupe uvježbava Plesni studio Jump. Gradski stadion čuva tradiciju Nogometnog kluba Slaven Belupo i Nogometnog kluba Koprivnica, a u sklopu stadiona nalaze se atletske staze koje koristi Atletski klub Koprivnica. Pokraj gradskog stadiona nalaze se teniski tereni koje koriste Teniski klub Globus i Teniski sportski klub Koprivnica. U Koprivnici postoje čak tri kuglačka kluba koja koriste kuglanu, a to su: Željezničar, Podravka i Koprivnica. Na HAK-ovom poligonu, koji služi autoškoli, uvježbavaju se auto i karting klubovi Koprivnica i Podravka. Na gradskim bazenima Cerine, osim korištenja bazena za građane, treninge održavaju Plivački klub Cerine i Ronilački klub Šoderica. U

sklopu je sportski centar Cerine koji sadrži sportski studio za fitness, zumbu, trx i teretanu koja je vrhunski opremljena za korištenje te se tamo održavaju prireme vrhunskih klubova kao što su Rukometni klub Podravaka Vegeta i Nogometni klub Slaven Belupo. U sklopu bazena nalazi se spa centar koji se sastoji od tri saune te sobe za opuštanje. Kamp odmorište Cerine svojom se kvalitetom i dodatnom ponudom značajno razlikuje od sličnih odmorišta u Europi, a već je i sama lokacija izrazito atraktivna zbog prirodnih ljepota i dostupnih sadržaja koji uključuju 11 kamping mjesta, sanitarni čvor, opskrbu vodom i strujom te mogućnost praznjenja sanitarnog čvora. Golf teren pokraj bazena koristi Golf klub Koprivnica te je na raspolaganju najam terena građanima. Grad Koprivnica prati trendove inovacija malog nogometa, što potvrđuje ponuda cageball koji je otvoren 2014. godine u sklopu Pevec centra i nudi igru nogometa na drukčiji i moderniji način.

5. Analiza i mogućnosti razvoja turizma i sportskog turizma u Koprivnici

Sport zauzima važno mjesto u turizmu, kao što je vidljivo u Strategiji razvoja hrvatskog turizma do 2020. godine (str. 10) Ministarstva turizma Republike hrvatske.

Slika 12. Grafikoni prikazuju strukturu turističke potrošnje inozemnih i domaćih turista 2010. godini prema vrstama usluga:

Izvor: Procjena Instituta za turizam na osnovi rezultata istraživanja Potrošnja inozemnih putnika u Hrvatskoj, Hrvatska narodna banka i Turistička aktivnost domaćeg stanovništva, Državni zavod za statistiku i Institut za turizam.

Sofisticirani turisti 21. stoljeća poželjnom turističkom destinacijom smatraju onu destinaciju koja nudi nešto posebno i novo. Kulturno-povijesna arhitektura, dvorci, muzeji, galerije i drugi objekti kulturno-povijesne baštine iskorišteni kao mjesta provođenja novih turističkih proizvoda mogu privući i najzahtjevnije turiste. Turistička ponuda s interaktivnim sudjelovanjem pojedinca u kvalitetno osmišljenim programima i manifestacijama potencijalno ostvaruje poseban i nezaboravan doživljaj. Bogatom i raznovrsnom poviješću, povijesnim urbanim i ruralnim područjima Koprivnica ima vrlo dobre uvjete za razvoj kulturnog turističkog proizvoda. (Somođi Đ.; Gregić A., 2012.).

Tablica 4. Faktori razvoja turizma i sporta

FAKTORI RAZVOJA TURIZMA			FAKTORI RAZVOJA SPORTA I REKREACIJE	
I. FAKTORI TURISTIČKE POTRAŽNJE 1) <u>Objektivni</u> - stanovništvo - urbanizacija - dohodak stanovnika - slobodno vrijeme 2) <u>Subjektivni</u> - moda - oponašanje - navike - prestiž - vjera - ljubav			I. FAKTORI POTRAŽNJE SPORTSKO-REKREACIJSKIH USLUGA - urbanizacija i industrijalizacija - dohodak stanovništva - slobodno vrijeme - subjektivni čimbenici (moda, oponašanje, navike, prestiž)	
II. POSREDNIČKI FAKTORI - turoperator - turističke agencije - turistička društva i biroi			II. POSREDNIČKI FAKTORI - turističko-sportske agencije - sportske organizacije	
III. FAKTORI TURISTIČKE PONUDE 1) <u>Faktori atraktivnosti turističke ponude</u> - prirodni - društveni 2) <u>Komuni-kacijski faktori</u> - prijevozna sredstva - PTT veze 3) <u>Receptivni faktori</u> - smještajni kapaciteti - ugostiteljski kapaciteti - ostali kapaciteti			III. FAKTORI SPORTSKO-REKREACIJSKE PONUDE - prirodni resursi - sportsko-rekreacijski objekti i sadržaji - sportsko-rekreacijski programi	

Izvor: Bartoluci, M., *Ekonomika i menadžment sporta*, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2003., str. 66.

Sport u suvremenom svijetu postao je sastavni dio svakodnevnice i sve je manje onih koji nisu uključeni u neki vid bavljenja sportom. U području sporta postoji nekoliko razina natjecanja: profesionalni sport, amaterski sport, rekreativni sport, školski sport te sport osoba s invaliditetom. Bez obzira na koji način je turist vezan uz sport, profesionalno kao sportaš, trener, sudac, sportski djelatnik ili kao organizator raznih sportsko-rekreativnih i animacijskih aktivnosti, vrlo je bitno da se

razumije funkcioniranje samog sporta. (Hublin T.; Breslauer N., 2010.). Jedno od najvećih područja vezanih uz sport su sportska natjecanja. Osnovne zadaće suvremenog sporta su zadovoljavanje čovjekove potrebe za kretanjem, razvoj motoričkih sposobnosti i znanja te unapređenje zdravlja i to sve uz osjećaj ugone i zadovoljstva.

Grad Koprivnica ima mogućnost unaprijediti turističku ponudu kroz razne segmente kao što su: poboljšanje ponude, povećanje raznolikosti ponude i sadržaja vezanih uz neku manifestaciju, ponuditi nešto što drugi ne mogu. Npr. Renesansni festival je jedinstvena manifestacija s obzirom na povijesna događanja vezana uz grad Koprivnicu koja pruža raznolike sadržaje. Praćenjem trendova i prilagođavanjem ponude željama potrošača, odnosno turistima Koprivnica postiže konkurentnost na tržištu. Priliku za napredak sportskog turizma grada Koprivnice, moguće je sagledati kroz više segmenata; prilagoditi obrazovanje u vidu ugostiteljstva i menadžmenta u sportu, osposobljavanje kadrova za rukovođenje sportskih organizacija, edukacija trenera, povećanje broja smještajnih kapaciteta, poboljšanje sportskih objekata, povećanje promocije sportskih događaja.

Uz gradske bazene, stadione, dvorane, Koprivnica konkurira za pružanje različitih usluga. Postojeći sportski kapaciteti mogu se višestruko iskoristiti:

- iznajmljivanje različitih sportskih objekata (tenis, golf, sportske dvorane, bazeni i sl.);
- korištenje sportskih objekata i opreme
- škole učenja raznih sportskih vještina (rukometa, tenisa, golfa, sportova na vodi i dr.);
- pripreme sportaša u raznim sportovima;
- sportske igre, turniri i razna natjecanja;
- velike sportske priredbe (regionalna, europska i svjetska natjecanja i dr.).

Obzirom da je rukomet najznačajniji sport u Koprivnici, u tom segmentu bi se sportsko-turistička ponuda mogla još više istaknuti. Postojeće sportske i turističke kapacitete moglo bi se iskoristiti tako da Koprivnica postane grad za vrhunske rukometaše profesionalce. Rukometne reprezentacije i klubovi (domaći i inozemni)

mogli bi održavati u Koprivnici pripreme za velika sportska natjecanja. U tu svrhu na raspolaganju su dvorane, teretane, bazeni, stadioni, šumske staze za trčanje te vrhunski sportski liječnici. Također bi se preko ljeta mogli organizirati sportski kampovi i škole rukometa za djecu i odrasle.

Zdrav i prirodan okoliš sportskih terena i objekata je turistički ali i sportski resurs, a upravo novi trendovi međunarodnog turističkog tržišta sukladni su turističkim resursima kojima obiluje županija: ekološki čista i atraktivna priroda, rijeka Drava i jezero Šoderica, flora i fauna, konfiguracija terena, klimatski uvjeti itd.

Značajnu ulogu u razvoju sportskog turizma u Koprivnici ima i Europska Unija koja različitim fondovima i programima podupire razvojne projekte država članica te time ojačava pozitivne učinke turizma, gdje posebno veliko značenje ima povećanje zaposlenosti i razvoj nerazvijenih područja.

Prema Strategiji razvoja hrvatskog turizma do 2020. godine nova vizija razvoja hrvatskog turizma temelji se na sustavu vrijednosti kojim se odgovara na tri bitna pitanja: kakav bi hrvatski turizam trebao biti, koji su ključni preduvjeti razvoja hrvatskog turizma te čime će hrvatski turizam privlačiti potražnju.

Preneseno u našu mikrosredinu možemo istaknuti sustav vrijednosti potreban za razvoj sportskog turizma u Koprivnici.

Tablica 5. Sustav vrijednosti potreban za razvoj sportskog turizma u Koprivnici

KAKAV BI SPORTSKI TURIZAM U KOPRIVNICI TREBAO BITI?	KOJI SU KLJUČNI PREDUVJETI ZA RAZVOJ SPORTSKOG TURIZMA U KOPRIVNICI?	ČIME ĆE SPORTSKI TURIZAM U KOPRIVNICI PRIVLAČITI PAŽNJU?
prepoznatljiv (brendiranje)	dugoročna zaštita prostora i održavanje postojeće infrastrukture	gostoljubivost
cjelogodišnji (produženje sezone)	konkurentnost i atraktivnost za investicije	kvaliteta (izvrsnost)
razvijen na području cijelog grada/županije	financijska pomoć lokalne zajednice na gradskoj i županijskoj razini u svrhu turističkog razvoja	autentičnost (očuvanje izvornosti)
raznovrstan (diferencirana ponuda)	povećanje znanja i vještina na svim razinama	raznovrsnost sadržaja i doživljaja
inovativan i prilagodljiv preferencijama turista	destinacijsko upravljanje	sigurnost

6. Zaključak

Turizam u Koprivnici proteže se kroz sva godišnja doba kroz različite segmente turizma, od kulturnog, etno-turizma, do sportskog, a ponuda se nastoji iz godine u godinu poboljšati kroz raznovrsniji i bogatiji sadržaj. Grad Koprivnica u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Koprivnice te Županijom koprivničko-križevačkom, svake godine proširuje ponudu kulturnih događanja i manifestacija pa se tako bilježi stalni porast turista, ne samo u gradu Koprivnici, već u cijeloj Koprivničko-križevačkoj županiji. U segmentu sportskog turizma za Koprivnicu najveći značaj ima rukomet koji nudi posjetiteljima raznoliku ponudu: od utakmica, turnira, memorijala u ženskom i muškom rukomet, Ligu prvakinja - najviši rang klupskog natjecanja, međunarodne turnire u organizaciji domaćih predstavnika, hrvatsko prvenstvo, odigravanja reprezentativnih utakmica uz dodatni bogati program. Koprivnica je rukometni grad prepoznat i cijenjen od strane domaćih i stranih stručnjaka rukometa te zaljubljenika u rukomet kao i mnogobrojnih posjetitelja rukometnih utakmica. Pod utjecajem globalizacije u novoj ekonomiji nametnuti su novi standardi u doseg rezultata u političkom, ekonomskom, sociološkom, kulturnom i tehničkom aspektu. Prepoznatljivost Koprivnice postignuta je u Europi kroz turizam i sport. Oba fenomena podvrgnuta su najjačem utjecaju globalizacije, za koji ovako malena sredina mora odrediti strategiju putem koje će se dalje razvijati u europskim razmjerima nove ekonomije. Industrije turizma i sporta imaju značajne implikacije na ekonomskom, političkom, kulturnom, sociološkom i tehničkom polju. Sve promjene na globalnom planu sporta, turizma i nove ekonomije odvijaju se jako brzo i gubitak s takvim tendencijama i trendovima znači nestanak na sportskoj i turističkoj mapi, stoga zaključujemo da turistički i sportski proizvod stalno treba poboljšavati i prilagođavati željama i potrebama turista.

Sportski turizam u županiji ima značajne ekonomske učinke u vidu ostvarenja dodatnih prihoda, prihoda od ulaznica, turističkog prihoda i sl. Nadalje, za potrebe raznih sportskih manifestacija na području županije izgrađeni su brojni sportski objekti koji se koriste za različita događanja, natjecanja i sl. Osim brojnih sportskih objekata, izgrađeni su i mnogi drugi infrastrukturni objekti koji se koriste u turističke svrhe. Nedostatni su jedino kvalitetni smještajni kapaciteti. Manifestacije

su pozitivno utjecale na zadovoljstvo lokalnog stanovništva, povećanjem zaposlenosti, uključivanjem u organizaciju, održavanjem i kontrolom manifestacije. Najveći problem je u nedovoljnim financijskim sredstvima te suradnji nositelja turističke politike i predstavnika političke vlasti za kategoriju sportskog turizma.

Sredstva koja se trenutno ulažu u sport nedostatna su za ambicioznije projekte razvoja sportskog turizma, a razvoj tog oblika turizma moguć je uz sinergijsko djelovanje sportske i turističke organizacije te političko-upravnih struktura grada i same županije. Koprivnica u budućnosti može postati turistički grad razvijenog sporta, zdravog življenja te destinacija brojnih vrhunskih međunarodnih sportsko-turističkih manifestacija u okviru njezine visoko kvalitetne turističke ponude. To je moguće ukoliko se ostvari suradnja svih sudionika iz sektora turizma, kulture, politike, sporta, i sl. te ukoliko se ostvari suradnja javnog i privatnog sektora, a pod okriljem grada, županije te političkih struktura.

Aktivnosti koje su nužne za razvoj Koprivnice kao sportskog turističkog proizvoda:

- profiliranje Koprivnice kao 'top' sportske destinacije i 'top' rukometne destinacije s ponudom prilagođenom potrebama ovih potrošačkih segmenata,
- daljnji razvoj natjecanja i manifestacija, uključujući i ona međunarodnog karaktera,
- uspostavljanje sustava minimalnih standarda (npr. opremljenost, sigurnost, okolišna odgovornost),
- primjena međunarodno relevantnih sustava licenciranja i certificiranja.

Razvoj sportskog turizma imat će snažne pozitivne učinke na blagostanje lokalnog stanovništva i društvenu zajednicu u cjelini te posebice turističkih potrošača, što je već potvrđeno na primjeru brojnih drugih destinacija u svijetu.

---

7. Literatura

1. Bartoluci, M., (2003.) Ekonomika i menadžment sporta, Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
2. Domović, M. (2000.) Rukometni klub Podravka 1955.-2000., Koprivnica, nakladnik: Podravka grupa
3. Feletar D., Petrić H., Labazan R., (2012.) Koprivnica grad sa srcem, Koprivnica, nakladnik: Turistička zajednica grada Koprivnice
4. Hublin T.; Breslauer N., (2010.) Sustavi natjecanja u sportu
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=84405
(13.09.2015)
5. Jović M., (2010.) Odnosi s javnošću u sportu
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=99019
(20.09.2015)
6. Kesar O., (2013.) Sportski turizam
http://web.efzg.hr/dok/TUR/Web_Sportski%20turizam.pdf
7. Moutinho, L. (2005). Strateški menadžment u turizmu. Zagreb, Masmedia d.o.o.
8. Somođi Đ.; Gregić A., (2012.) Srednji vijek kao potencijalni turistički proizvod
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=124190
(12.09.2015)
9. Škorić S., (2008.) Sportski turizam i njegovi učinci
<http://hrcak.srce.hr/76249> (21.09.2015.)
10. Župan Ž., (2014.) Razmatranje marke destinacije kroz prizmu strateškog menadžmenta u turizmu
http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=192411
(20.09.2015)

-
11. Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2020. godine, (2013.) Ministarstvo turizma Republike hrvatske, Zagreb
  12. <http://www.bk-rotor.hr/index.php/o-klubu/> (19.09.2015)
  13. <http://djurdjevac.eu> (30.08.2015.)
  14. <http://glaspodravine.hr> (29.08.2015.)
  15. <http://www.hrs.hr> (29.08.2015)
  16. <http://www.rk-podravka.hr/o-klubu/povijest.html> (22.08.2015.)
  17. http://www.rskkz.hr/o_savezu.aspx (28.08.2015)

8. Popis ilustracija

Popis slika

<i>Slika 1. Centar grada u 20. stoljeću .....</i>	6
<i>Slika 2. Prva rukometna utakmica u Koprivnici između gimnazijalaca iz Virovitice i Koprivnice .....</i>	7
<i>Slika 3. Prva fotografija koprivničkih rukometašica snimljena 1955. godine .....</i>	8
<i>Slika 4. Svjetske juniorske prvakinje .....</i>	12
<i>Slika 5. Reprezentativci Hrvatske u druženju s građanima .....</i>	14
<i>Slika 6. Predsjednica nadzornog odbora RK Podravka s.d.d., Olivija Jakupec predaje cvijeće Ani Samaržiji .....</i>	16
<i>Slika 7. Rukometašice Podravke sudjeluju na Renesansnom festivalu .....</i>	17
<i>Slika 8. Bazen s ribama .....</i>	22
<i>Slika 9. Obrana grada .....</i>	23
<i>Slika 10. Izložba naivnog slikarstva .....</i>	24
<i>Slika 11. Tradicionalni biciklistički maraton .....</i>	26
<i>Slika 12. Grafikoni prikazuju strukturu turističke potrošnje inozemnih i domaćih turista 2010. godini prema vrstama usluga: .....</i>	28

Popis tablica

<i>Tablica 1. Prikaz planiranih troškova za turnir „Josip Samaržija Bepo“ .....</i>	15
<i>Tablica 2. Prikaz rashoda za turnir „Josip Samaržija Bepo“ .....</i>	15
<i>Tablica 3. Prikaz turističkih i sportskih događanja u Koprivnici za 2015. godinu..</i>	19
<i>Tablica 4. Faktori razvoja turizma i sporta .....</i>	29
<i>Tablica 5. Sustav vrijednosti potreban za razvoj sportskog turizma u Koprivnici...</i>	32